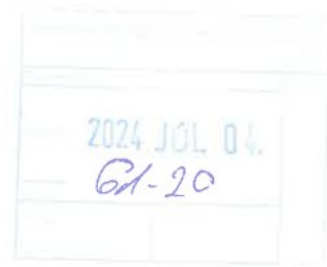

Debreceni Törvényszék

A határozat száma: 101.K.700.014/2024/12.
A felperes: [REDACTED]
A felperes képviselője: [REDACTED]
Az alperes: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal
(4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.)
Az alperes képviselője: [REDACTED] és [REDACTED] kormánytisztviselők
A per tárgya: környezetvédelmi ügyben hozott közigazgatási döntés
jogszerűsége

Ítélet:

A bíróság az alperes 42-53/2023. ügyiratszámú határozatát megsemmisíti és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezi.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

- [1] A bíróság a pert megelőző közigazgatási eljárás iratai, a felek által a perben tett nyilatkozatok, valamint az általuk becsatolt iratok alapján az alábbi tényállást állapította meg.
- [2] A Nyíregyháza 26432/2 helyrajzi számú ingatlan írásos megállapodás alapján a felperes szívességi használatában volt 2023. augusztus 30. napjáig.
- [3] Az alperes több alkalommal hatósági ellenőrzést tartott a perbeli ingatlanon a 1448-11/2022. és a 42-11/2023. számú határozatokban meghatározott hulladékkezelési kötelezettségek teljesítésének visszaellenőrzése céljából.
- [4] A 2023. május 31-én saját hatáskörben előzetes értesítés mellőzésével megtartott helyszíni ellenőrzés során az alperes azt állapította meg, hogy az addigi adataiban nem szereplő, további 9 darab forgalmi rendszám nélküli gépjármű volt fellelhető az ingatlanon, amelyekből 8 darab hiányos vagy erősen hiányos állapotban volt látható. A hiányos állapotban lévő gépjárművek egyike sem tartalmazott a hulladékká vált gépjárművekről szóló 369/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet 14. §-a szerinti színjelzést.

- [5] Tekintettel arra, hogy a felperes a helyszíni ellenőrzéskor nem tartózkodott az ingatlanon, a helyszínen jegyzőkönyv felvételére nem került sor. Az alperes a hatósági ellenőrzésről készített feljegyzést levélben küldte meg a felperesnek azzal, hogy az abban foglaltakra nyilatkozatot, észrevételt tehet.
- [6] A felperes az alperes ezen felhívására akként nyilatkozott, hogy az ingatlanon a saját tulajdonú lakóautója, továbbá 9 db gépjármű szívességi alapú tárolás céljából áll abban az állapotban, ahogyan odakerültek. A járművekbe „tárolás alatt” felirat és a tulajdonosuk neve szerepel. Egy gépjárművet [REDACTED], a többi pedig a [REDACTED] helyezett el tárolás céljából, illetve tudomása szerint a javítás idejére azokat ideiglenes elszállítják. A felperes előadta, hogy a hatósági ellenőrzésről készített feljegyzésben szereplő Ford Transit (ami hiányos állapotúként szerepel) karambolos autó, emiatt hiányzik például a lökhárítója. Ennek a gépjárműnek a biztosítási kárrendezése folyik, a kárszakértő is a perbeli ingatlanon szemlélte a járművet. Azt is előadta a felperes, hogy a feljegyzésben szereplő Mini Cooper hiányos állapotúként szerepel, a jármű hátulja sérült, annak alkatrészei vannak az autóban, utastere pedig nem nyilvánítható hiányosnak, hiszen a hátsó ülése van lehajtva és ugyanez mondható el a Daihatsu Cuore-Roll, valamint a Daewoo Kalos gépjárműről is. Rögzítette azt is a felperes a nyilatkozatában, hogy az ingatlanon területrendezésből kifolyólag keletkezett zöld hulladék, faág és gyomnövény elszáradt darabjai voltak elégetve.
- [7] A hatósági ellenőrzésről készített feljegyzésben rögzített gépjárművek tulajdonosaiként, illetve üzembentartóiként a nyilvántartásban szereplő személyeket az alperes nyilatkozattételre hívta fel. Ezt követően 2023. augusztus 31-én az alperes ismételt helyszíni ellenőrzést tartott a perbeli ingatlanon, melynek során azt állapította meg, hogy változatlan állapotban voltak megtalálhatóak a korábbi ellenőrzésekor fellelt gépjárművek, illetve azok közül kettő már nem volt ott, továbbá egy addig ismeretlen gépjármű is fellelhető volt. Az alperes a korábbi ellenőrzéshez hasonlóan helyszíni jegyzőkönyvet nem vett fel, a hatósági ellenőrzésről készített feljegyzés megküldésével nyilatkozattételre hívta fel a felperest.
- [8] Az alperesnek megküldött nyilatkozatában a felperes a [REDACTED] megkeresését kérelmezte.
- [9] Az alperes ismételten jogellenes állapotot tapasztalva hivatalból közigazgatási hatósági eljárást indított a felperessel szemben hulladékkal kapcsolatos jogszabályi előírások megsértése ügyében, amelyről őt levélben értesítette.
- [10] Az alperes a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy a perbeli ingatlant a [REDACTED] adta bérbe a [REDACTED]-nek, amely a bérleti szerződésnek megfelelően használatba adta a felperes magánszemélynek az ingatlant. A felperes 2015. június 10-én kelt szerződés alapján rendelkezik használati jogviszonnyal a perbeli ingatlant érintően. Az alperes [REDACTED] mint a [REDACTED] képviselőjét nyilatkozattételre hívta fel a perbeli ingatlan bérleti vagy használati jogviszonyának változásait illetően. A megkeresett képviselő nyilatkozata szerint 2023. augusztus 31. napjától a felperes nem használója a perbeli ingatlanoknak, szerződése ezen a napon megszűnt azzal a feltétellel, hogy az ingatlan kiüríti és elhagyja 2023. november 30. napjáig. A nyilatkozat szerint a 2023. augusztus 30. napján tartott helyszíni ellenőrzés időpontjában a felperes használatában volt a perbeli ingatlan.
- [11] Az alperes 2023. november 8-án ismét megjelent ellenőrzés céljából a perbeli ingatlan előtt. Az ingatlan Tábor utca irányába nyíló kapuja zárva volt. Az alperes részéről ellenőrzést végzők az utcáról benézve az ingatlanra a 2023. augusztus 30-án végzett ellenőrzés során tapasztalt

állapothoz képest azt állapították meg, hogy az ingatlanról elszállításra kerültek a korábbi feljegyzésben szereplő gépjárművek, illetve nem lehetett látni további, addig ismeretlen gépjárművet, emellett az ingatlanról a 1448-11/2022. számú határozatban szereplő, hulladékká vált gépjárműalkatrészek jelentős része elszállításra került. Az alperes megállapította azt is, hogy az ingatlanon egy szürke ponyvás kisteherautó parkolt, melyhez egy szürke ponyvás WFU-230 forgalmirendszámú kéttengelyes utánfutó volt rögzítve. Az alperes megállapította, hogy nincs információja a korábbi feljegyzéseiben rögzített, bontott állapotban lévő gépjárművek elszállításának körülményeivel és fellelhetőségükkel kapcsolatban és nincs információja azzal kapcsolatban sem, hogy az elszállított hiányos állapotú gépjárművek átadásra kerültek-e hulladékkezelőnek.

- [12] Az alperes azt a következtetést vonta le, hogy habár a felperes részére korábbi határozataiban a jogellenes hulladék gyűjtésére és kezelésére vonatkozó tevékenység végzését azonnali hatályát ismételten is megtiltotta, az ismeretlen eredetű, bontott állapotú veszélyes alkotót tartalmazó és veszélyes alkotót nem tartalmazó gépjárművek tárolása (gyűjtése) a felperes részéről folyamatos volt az ellenőrzés időpontjában szíveségi használatában lévő ingatlanon. Megállapította azt is, hogy az ingatlanon a hulladék gépjárműalkatrészek mennyiségének igazolatlan, információ nélküli jelentős csökkenése és az addig nem látott utánfutóval rendelkező kisteherautó ingatlanon való folyamatos jelenléte arra utal, hogy a jogsértések továbbra is fennállnak a felperes részéről az alperes előtt ismeretlen helyszínen.
- [13] Az alperes erre tekintettel ismételten hulladékgazdálkodási tevékenység jogellenes végzését tapasztalta az ingatlanon, így ismételten súlyos kötelezettségszegést állapított meg a felperes terhére. A 2023. november 23-án kelt, 42-53/2023. ügyiratszámú határozatával ezért a felperes részére a Nyíregyháza 26432/2 helyrajzi számú ingatlanon tapasztalt hulladék jogellenes módon történő gyűjtése miatt a tevékenység végzését azonnali hatállyal megtiltotta, továbbá kötelezte a felperest 3.366.000 forint hulladékgazdálkodási bírság megfizetésére.
- [14] Határozata jogszabályi alapjaként az alperes hivatkozott a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) 85. §-ára, valamint a 12. § (1) és (2) bekezdéseire.
- [15] A felperes keresetet terjesztett elő az alperes ezen döntésével szemben, annak megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására való kötelezését kérve, azzal, hogy a közigazgatási szerv a tényállást megfelelő bizonyítási eljárás mellett tárja fel és ezt követően a felperes mint ügyfél bevonása mellett a jogszabályi előírásoknak megfelelő módon hozzon új határozatot.
- [16] A felperes előadta, hogy a 2023. május 31. napján tartott helyszíni szemlét követően az alperes felhívására a feljegyzésben felsorolt valamennyi gépjármű tekintetében részletes nyilatkozatot tett és kérte, hogy az alperes keresse meg és nyilatkoztassa a gépjárművek tulajdonosait a tárolás céljáról, körülményeiről. A felperes kifogásolta, hogy ennek eredményéről az alperes őt nem tájékoztatta, nem értesítette arról mint ügyfelet, hogy a bizonyítási eljárás tekintetében akadályba ütközött és az általa indítványozott bizonyítást a megnevezett cégekkel kapcsolatban nem tudta lefolytatni. A felperes szerint amennyiben az alperes az őt ügyfélként megillető tájékoztatási kötelezettségének eleget tett volna, akkor lehetősége lett volna arra, hogy maga próbálja meg beszerezni az érintett cégek nyilatkozatát arról, hogy milyen céllal, milyen módon kerültek oda a megnevezett gépjárművek az ingatlanra, ettől a lehetőségtől azonban az alperes őt elzárta. A felperes szerint az alperes azáltal is eljárásjogi hibát vétett, hogy a bizonyítékok megismeréséhez való jogát jelentős mértékben korlátozta, hiszen a bizonyítási eljárásban a készült fényképfelvételeket és nyilatkozatokat részére nem küldte meg, ezzel kapcsolatban nyilatkozattételre nem hívta fel és ezzel a tényállás tisztázási kötelezettségének nem tett eleget.

A felperes szerint emiatt a mai napig nem került tisztázásra az, hogy a határozatban megjelölt gépjárművek ténylegesen milyen okból, milyen céllal voltak az ingatlanon, enélkül pedig a tényállás, melyből az alperes a marasztalás tárgyú döntést meghozta, nem lehet megalapozott.

- [17] A felperes arra is hivatkozott, hogy az alperes 2023. augusztus 30-án ismételt helyszíni ellenőrzést tartott, az erről szóló tájékoztató levélre a felperes szintén válaszolt és kérte felvenni a kapcsolatot az érintett [REDACTED] -vel. Azonban a határozat indokolásából kiindulva az alperes nem kereste meg ezen társaságot a tényállás tisztázása érdekében, hanem közigazgatási hatósági eljárást indított vele szemben.
- [18] A felperes sérelmezte, hogy az alperes ugyan megnyilatkoztatta [REDACTED] a perbeli ingatlan használatát illetően, azonban ezen túlmenően egyéb kérdést nem intézett hozzá mint tanúhoz, így az alperes azt sem tartotta lényegesnek, hogy a tanú nyilatkozzon arról, hogy tudomása szerint milyen gépjárművek, milyen céllal voltak a bérelt ingatlanon, illetőleg, hogy az ingatlan tulajdonosaként a felperesen kívül kinek és milyen céllal biztosított lehetőséget arra, hogy gépjárműveket vagy utánfutókat, trélereket helyezzen ott el.
- [19] A 2023. november 8-án megtartott ismételt ellenőrzéssel összefüggésben a felperes kiemelte, hogy a WFU-230 forgalmirendszámú kéttengelyes utánfutó tekintetében az alperes nem vizsgálta azt, hogy a jármű kinek a tulajdonában van és milyen céllal állt az ingatlanon, ezt csupán gyanús körülményként értékelte. Megjegyezte, hogy a jármű tulajdonosa [REDACTED] és ez a jármű korábban is és jelenleg is az ingatlanon van, így érthetetlen, hogy ezen körülmény miatt sérelmes az alperes részére.
- [20] A felperes előadta, hogy annak érdekében, hogy a hatóság korábbi határozatában foglaltaknak eleget tegyen, igyekezett mielőbb leadni a hulladékudvarba az ingatlanon lévő alkatrészeket. Tekintettel azonban arra, hogy júliustól októberig a [REDACTED] mint hulladékudvar nem vett át magánszemélyektől vashulladékot, ezért csak októberben tudta elkezdni a hulladékok elszállítását. Ezzel összefüggésben 12 db felvásárlási jegyet csatolt, amelyeket az alperes határozatának kézhezvételét követően még aznap el is küldött az alperes részére. Arra is hivatkozott, hogy azon túlmenően, hogy igyekezett mielőbb eleget tenni a korábban előírtaknak és ennek érdekében folyamatosan szállította el a határozatban megjelölt dolgokat, a bérleti szerződést is megszüntette, ezért érthetetlen számára, hogy mi alapján hozta meg az alperes a perbeli határozatot 2023. november 23-án. Álláspontja szerint amennyiben az alperes 2023. november 30-án tartott volna ismételt ellenőrzést, amikor a birtokbaadási kötelezettsége határideje is lejárt, akkor azt tapasztalhatta volna, hogy teljes mértékben eleget tett a korábbi döntésben foglaltaknak.
- [21] A felperes az alperes részéről a Ht. 86. § (4) bekezdésének megsértését is állította, továbbá azt, hogy a bírság összeszerűségével sem ért egyet, mivel az alperes a más tulajdonában lévő, tárolás céljára elhelyezett járművek teljes nettó tömegével számolt annak ellenére, hogy ezen járművek hiányos és ennél fogva alacsonyabb súlyát maga az alperes sem vitatta.
- [22] A felperes az általa hivatkozottak alátámasztására tanú meghallgatására és szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványt is előterjesztett, majd ez utóbbit visszavonta tekintettel arra is, hogy az ingatlan azóta már üresen áll.
- [23] A felperes a per első tárgyalásán nem vitatta, hogy az alperesi határozatban megjelölt dolgok hulladéknak minősültek. Kifejtette, hogy azt sérelmezi, hogy nem lett megvizsgálva ezen dolgok tulajdonosi köre és az, hogy az ingatlan tulajdonosa biztosította az ingatlant ezen dolgok

tárolására. Állítása az volt, hogy nem a felperes biztosította ezen dolgok elhelyezését, hanem az ingatlan tulajdonosa. Később azonban a felperes azt adta elő, hogy a korábbi nyilatkozatával ellentétben vitatja azt, hogy az általa bérelt ingatlanon tárolt, az alperesi határozatban felsorolt gépjárművek hulladéknak minősülnek, mivel azoktól mint birtokosnak nem volt szándéka megválni, azok tárolás alatt álltak és tulajdonosaik harmadik személyek voltak.

- [24] Azzal érvelt továbbá, hogy maga semmilyen formában nem végzett gyűjtést, nem volt célja a gépjárművek elszállítása a hulladékkezelő létesítménybe, illetve azt is állította, hogy természetes személyként gyűjtőnek nem is minősülhet (rá a Ht. 12. § (29 bekezdése nem vonatkozhat).
- [25] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte, fenntartva a határozatában foglaltakat.
- [26] Az alperes előadta, hogy több céget is megkeresett, amelyek az ingatlanon található gépjárműveken tulajdonosokként megjelölésre kerültek. A felperes pedig tájékoztatást kapott tőle az iratbetekintési jogáról, amellyel az eljárás minden szakaszában élhetett volna, de ezt nem tette meg.
- [27] A felperes azon kifogásával összefüggésben, hogy a támadott határozatban nem került bizonyításra, hogy milyen céllal tárolta a felperes az ingatlanon a hulladékokat, előadta, hogy a Ht. 12. §-a nem köti célhoz a gyűjtés fogalmát, álláspontja szerint a felperes tevékenysége engedélyhez kötött hulladékgazdálkodási tevékenység, amely engedéllyel a felperes nem rendelkezik.
- [28] Az alperes rögzítette, hogy Vaskó János tanú további megnyilatkoztatását arra vonatkozóan, hogy az ingatlanon található gépjárművek milyen céllal vannak az ingatlanon, nem tartotta szükségesnek, tekintettel arra, hogy a jogellenes állapot időpontjában a felperes szívességi használati szerződésben állt az ingatlan tekintetében. A felperesnek [REDACTED] tanúként történő meghallgatására vonatkozó indítványával összefüggésben az alperes arra hivatkozott, hogy annak kapcsán, hogy a gépjárművek kinek a tulajdonában álltak, a tanú meghallgatása szükségtelen, mivel a gépjármű tulajdonosait a közhiteles nyilvántartási rendszer tartalmazza.
- [29] A 42-11/2023. számú határozat kapcsán az alperes kiemelte, hogy ezen határozat 2023. február 23-án vált véglegessé, ezért nem állja meg a helyét a felperes azon érvelése, hogy a [REDACTED] júliustól októberig nem vett át fémhulladékot tekintettel arra, hogy a hivatkozott határozatban megszabott határidő 2023. március 22-én lejárt és ezen időszak alatt lett volna lehetősége a felperesnek hulladékkezelési kötelezettsége teljesítésére.
- [30] Az alperes a bírság összegének csökkentésével összefüggésben arra utalt, hogy a felperes erre vonatkozóan nem adott be kérelmet, továbbá a felperes a korábbi határozatokban kötelezve lett a jogellenes hulladékgyűjtés megszüntetésére, tehát ugyanazon jogsértés a felperes tekintetében ismétlődött. Az alperes továbbá előadta, hogy a hulladék tömege hiteles mérésel nem került meghatározásra, azt az alperes műszaki becsléssel állapította meg a tonnában kifejezett, jogszabályban meghatározott tömegtartomány középtérével.
- [31] Az alperes kitért arra is, hogy a korábbi határozatokban a felperes kötelezve volt az ingatlanon található hulladékok környezetszennyezés kizáró módon történő kezeléséről való gondoskodásra és ezt követően a leadási bizonylatok alpereshez történő benyújtásra, a 2023. május 31. és 2023. november 8. napja közötti időszak tekintetében ezért nem kellett felhívni nyilatkozattételre a felperest, ezt szolgálták a már véglegessé vált határozatok.

- [32] Az alperes előadta, hogy a hulladékok tulajdonosai megkereséseinek eredménytelenségéről a felperes a megelőző eljárásban azért nem lett tájékoztatva, mivel erre vonatkozó jogszabályi kötelezettsége nincsen. Továbbá ezen oknál fogva nem tájékoztatta a felperes arról, hogy az ingatlan tulajdonosától mit kérdezett, illetve arra milyen választ kapott, erre adatvédelmi okokból sem volt lehetőség.
- [33] Az alperes előadta azt is, hogy a felperest hulladékgyűjtőként azonosította és vele szemben a hulladékgyűjtőre vonatkozó jogszabályi előírásokat róta fel. Arra is hivatkozott, hogy természetes személy a Ht. 12. § (1a) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, feltételekkel gyűjthet hulladékot, amelynek nem feltétlenül célja a hulladékkezelő létesítménybe történő elszállítás a Ht. 31. §-a alapján. Az alperes szerint ebből kifolyólag a Ht. 2. § 17. és 18. pontjaiban foglalt gyűjtés és gyűjtő fogalmak a hulladékgazdálkodási tevékenységgel összefüggésben értelmezhetőek. A felperes a Ht. 12. § (1a) bekezdésében meghatározott hulladékokat gyűjtötte, azok nem a használatában álló ingatlanon keletkeztek, ezáltal pedig a gyűjtési tevékenységet jogellenesen végezte, mivel nem rendelkezett az ehhez szükséges engedéllyel.
- [34] Az alperes arra is utalt, hogy a jogszabályi előírások értelmében hulladék nemcsak az, amitől a birtokos megválni szándékozik, hanem az is, amitől megválni köteles.
- [35] A felperes keresete az alábbiak szerint alapos.
- [36] A Ht. 2. § (1) bekezdése szerint e törvény alkalmazásában
17. gyűjtés: a hulladék összegyűjtése hulladékkezelő létesítménybe történő elszállítás céljából; a gyűjtés magában foglalja a hulladék előzetes válogatását és előzetes tárolását is;
17a. gyűjtő: olyan gazdálkodó szervezet, amely a hulladékot a hulladékbirtokostól, illetve hulladékgazdálkodási létesítményekből összegyűjti, átveszi;
19. gyűjtőhely: az átvételi hely, a hulladékgyűjtő pont, a hulladékgyűjtő udvar, valamint a munkahelyi gyűjtőhely és az üzemi gyűjtőhely;
23. hulladék: bármely anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválk, megválni szándékozik vagy megválni köteles;
24. hulladékbirtokos: a hulladéktermelő, továbbá bármely jogalany, akinek vagy amelynek a hulladék a birtokában van;
26. hulladékgazdálkodás: a hulladék gyűjtése, szállítása, kezelése, az ilyen műveletek felügyelete, a kereskedőként, közvetítőként vagy közvetítő szervezetként végzett tevékenység, a hulladékgazdálkodási létesítmények és berendezések üzemeltetése, valamint a hulladékkezelő létesítmények utógondozása;
26d. hulladékgazdálkodási tevékenység: a hulladékgazdálkodás körébe tartozó tevékenységek összessége, amely az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátásán túl magában foglalja a települési önkormányzatok által végzett hulladékgazdálkodási közfeladatok ellátását, valamint az egyéb gazdálkodó szervezetek által végzett hulladékgazdálkodási műveletek biztosítását is.
- [37] Az alperesi határozat alapjául szolgáló, a Ht. 12. § (1), (1a) és (2) bekezdései értelmében:
(1) A hulladéktermelő az ingatlanon képződött hulladék gyűjtését az ingatlan területén hulladékgazdálkodási engedély nélkül legfeljebb 1 évig végezheti.
(1a) Természetes személy tulajdonában vagy használatában álló ingatlanon legfeljebb 3 m³, egyértelműen az ingatlanon képződő, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység körébe nem tartozó és nem építési-bontási hulladék, valamint legfeljebb 10 m³, egyértelműen az ingatlanon képződő építési-bontási hulladék gyűjthető.

(2) A gyűjtő – a (2a) és (2c) bekezdésben, valamint a 28. § (5) bekezdésében meghatározott kivétellel – tevékenységét gyűjtésre vonatkozó hulladékgazdálkodási engedéllyel végzi.

- [38] A Ht. 85. § a) pontja szerint a hulladékgazdálkodási hatóság az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározottak szerint, a feltárt jogsértés súlyával arányosan, a jogsértésben rejlő kockázat mértékének és jellegének figyelembevételével tevékenység végzését határozott időre, teljesen vagy részlegesen felfüggesztheti, korlátozhatja, a működést megtilthatja, az újbóli működést feltételhez kötheti.
- [39] A Ht. 86. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján azt a természetes vagy jogi személyt, egyéni vállalkozót, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet, aki vagy amely
- a) a hulladékgazdálkodással kapcsolatos jogszabály, közvetlenül alkalmazandó uniós jogi aktus vagy hatósági határozat előírásait megsérti,
- b) hatósági engedélyhez, hozzájáruláshoz, nyilvántartásba vételhez vagy bejelentéshez kötött hulladékgazdálkodási tevékenységet engedély, hozzájárulás, nyilvántartásba vétel vagy bejelentés nélkül, továbbá attól eltérően végez,
- a hulladékgazdálkodási hatóság az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet szerint hulladékgazdálkodási bírság megfizetésére kötelezi.
- [40] Előjáróban hangsúlyozza a bíróság, hogy bár a jelen ügy előzményét a felperesre kötelezéseket tartalmazó korábbi hatósági döntések utánellenőrzése képezte, azonban a jelen per tárgyat képező alperesi döntéssel a korábbiakhoz képest újnak tekintett hulladékokkal kapcsolatos magatartás/mulasztás miatt sújtották szankcióval a felperest. Emiatt a korábbi eljárásokban született határozatokban foglaltak a jelen perben nem bírtak relevanciával.
- [41] A bíróságnak elsőként a felperes eljárásjogi kereseti hivatkozásairól kellett állást foglalnia, tekintettel arra, hogy ha a peres eljárás során meg kell állapítani azt, hogy a keresetben hivatkozott eljárási szabálysértések megvalósultak és azok lényegesnek tekinthetők – vagyis az eljárás eredményére is kihatással voltak –, úgy az alperesi határozat megsemmisítésére az egyéb kereseti hivatkozások vizsgálata nélkül kell, hogy sor kerüljön, amennyiben azok a peres eljárás során nem kiküszöbölhetőek.
- [42] Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvénynek (a továbbiakban: Ákr.) az ügyfelekre vonatkozó alapelveit, az ügyfelek jogait az Ákr. 5. §-a tartalmazza, ezek egyes konkrét rendelkezéseit pedig az Ákr. további fejezetei bontják ki. A jogszabály lehetővé teszi, hogy az ügyfél az eljárás során bármikor nyilatkozatot és észrevételt tegyen, továbbá a hatóság köteles biztosítani, hogy az ügyfél jogait, kötelezettségeit megismerhesse, és előmozdítja az ügyféli jogok gyakorlását. Az Ákr. 5. § (1) és 5. § (2) bekezdés a) pontjában szereplő kötelezettséggel áll összefüggésben az Ákr. 76. §-a, amely szerint ha a hatóság az ügyben bizonyítási eljárást folytatott le, melynek során a hatóság nem biztosította, hogy az ügyfél minden bizonyítékot megismerjen, annak befejezését követően értesíti az ügyfelet, hogy – az iratokba való betekintés szabályai figyelembevételével – megismerhesse a bizonyítékokat, és további bizonyításra irányuló indítványt terjeszthessen elő.
- [43] A bizonyítékismertetés kapcsán az Ákr. 76. §-ához fűzött Nagykommentár (szerk.: Barabás Gergely / Baranyi Bertold / Fazekas Marianna) kiemeli, hogy az Ákr. indokolása kifejezetten rögzíti, hogy az ügyféli jogok érvényesítése érdekében a Ket.-tel szemben az Ákr. általános jelleggel írja elő a hatóságnak, hogy ha bizonyítási eljárást folytatott le, és az eljárás folyamán korábban nem biztosította az ügyfél számára a bizonyítékok maradéktalan megismerését, úgy annak befejezését követően értesítse az ügyfelet. Az értesítés célja a bizonyítékok

megismerésének és a további bizonyítási indítvány megtételének lehetősége. Az Ákr. 76. §-a alapján fennálló hatósági értesítési kötelezettség feltétele, hogy a hatóság bizonyítási eljárást folytatott le [Ákr. 62. § (1) bekezdés], és van olyan bizonyíték, amelyet az ügyfél nem ismert meg.

- [44] Az Ákr. 76. §-ának sérelme a lényeges eljárási szabálysértés mércéje szerint ítélandó meg: ha az ügyfél számára már a bizonyítási eljárás során a hatóság biztosította, hogy megismerjen minden bizonyítékot, és módjában álljon gyakorolni ügyféli jogait, vagy egyébként nincs ügyféli jogsérelem (a beszerzett bizonyíték alapján az ügyfél kérelmének megfelelő döntés születik, a beszerzett és meg nem ismert bizonyíték nem releváns), az Ákr. 76. §-ának sérelme sem hat ki szükségszerűen az ügy érdemére.
- [45] A perbeli esetben ugyanakkor megalapozottan hivatkozott a felperes arra, hogy jogszabálysértést vétett az alperes azzal, hogy nem tájékoztatta őt a bizonyítási eljárás eredményeiről (a gépjármű tulajdonosok nyilatkoztatásának akadályairól, annak eredménytelenségéről), hiszen e körben ügydöntő jelentősége lett volna annak, hogy a felperes erről tudomással bírjon. A felperes így jogszerű indok nélkül volt elzárva attól, hogy ennek tükrében észrevétele, nyilatkozatot, további bizonyítási indítványt tehessen azzal összefüggésben, hogy az ingatlanon tárolt gépjárművek kinek a tulajdonát képezik, egyáltalán hulladéknak minősültek-e, azok az ingatlanon milyen célból és körülmények között, illetve kinek és milyen rendelkezése alapján kerültek tárolásra. A felperes megalapozottan utalt arra, hogy ezen körülmények mint további szempontok vizsgálata is szükséges lett volna, így a felperes ezzel összefüggő hivatkozásai megalapozták a tényállás tisztázási kötelezettség megsértésének megállapítását. Ezen szempontok vizsgálata nélkül az alperes által feltárt tényállás hiányos volt, ekként a határozatban megállapított kötelezettségzegés (hulladék jogellenes módon történő gyűjtése) bizonyítására nem volt alkalmas.
- [46] Az alperes eljárás akkor lett volna jogszerű, ha a bizonyítási eljárásban beszerzett fényképfelvételeket és nyilatkozatokat a felperes részére megküldi, továbbá tájékoztatja a gépjármű tulajdonosok felé intézett felhívások eredménytelenségéről is és mindezekkel kapcsolatban nyilatkozattételre hívja fel annak érdekében, hogy a felperes e tájékoztatás birtokában esetleges további bizonyítási indítvány(oka)t terjeszthessen elő, biztosítva számára az ellenbizonyítás lehetőségét a fenti, releváns körülményeket illetően.
- [47] A fentiekre figyelemmel a bíróság osztotta a felperes azon álláspontját, mely szerint a megelőző eljárásban beszerzett bizonyítékok ismertetésének, valamint az esetleges további bizonyításra irányuló indítványtétel lehetősége biztosításának hiánya az Ákr. 76. §-ában meghatározott ügyféli jogokat sérti. Kiemeli a bíróság, hogy az alperes ezen eljárási szabályszegése megakadályozta a felperest a beszerzett bizonyítékokhoz képest további bizonyítási indítványok megtételében, amely hozzájárult a tényállás tisztázatlanságához, ezáltal kihatott az ügy érdemére. A felperesnek az Ákr. 33. §-ában biztosított iratbetekintési joga pedig nem zárja ki az alperes törvényben rögzített, bizonyíték ismertetési és bizonyításra irányuló indítványokról történő döntési kötelezettségét.
- [48] Rámutat a bíróság arra is, hogy az alperes által a fentiek szerint elmulasztott eljárási cselekmények a perben nem voltak pótolhatók. E közigazgatási perben a bíróságnak nem volt módja arra, hogy a megelőző eljárás során elmulasztott bizonyítási eljárást lefolytassa és a tényállást tisztázza anélkül, hogy az alperes hatáskörét elvonná. A hatósági tényállás-tisztázási kötelezettség elmulasztása olyan lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, amely a bírósági eljárásban nem orvosolható, tekintettel arra, hogy a közigazgatási határozat felülvizsgálata

során a bíróság nem vonhatja el a hatóság hatáskörét sem a tényállás megállapítása, sem a bizonyítás lefolytatása tekintetében (Legfelsőbb Bíróság Kf.VI.37.338/2000/5.). A tényállás tisztázatlansága az általánosan kialakult és következetes bírói gyakorlat szerint olyan súlyú eljárási jogszabálysértést jelent, ami a határozat hatályon kívül helyezését és szükség esetén az eljárás megismétlését teszi indokolttá (Legfelsőbb Bíróság Kfv.VI.38.384/2000/3.). A közigazgatási perben természetesen a bíróságnak módjában áll a tényállást kiegészíteni vagy módosítani, illetve bizonyítási eljárást lefolytatni, de ez a jogköre annyiban korlátozott, hogy ha úgy értékeli, hogy a hatóság a tényállás-tisztázási kötelezettségének nem tett eleget, úgy a határozat felülvizsgálatra alkalmatlan, és a hatóságnak kell az új eljárásban a tényállást tisztázni (Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.35.848/2001/3.).

- [49] A jelen ügyben az alperes olyan bizonyítékok alapján marasztalta a felperest, amelyeket vele nem ismertetett meg, ezzel a felperes garanciális jogai, így a védekezéshez való joga, valamint a tisztességes eljáráshoz való joga sérült. Mindezt a bíróság olyan lényeges, az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértésnek tekintette, amely a bírósági eljárásban nem volt orvosolható.
- [50] A bíróság figyelemmel volt továbbá az e körben kialakult ítélkezési gyakorlatra is (lásd többek között a Kúria Kfv.II.37.602/2023/7. számú határozatát), amely szerint vannak olyan eljárási garanciák, amelyek megsértése akkor is az alperesi határozat megsemmisítéséhez vezet, ha az adott garanciális jog biztosítása esetén is megegyező döntés születne. A Legfelsőbb Bíróság az 1/2011. (V. 9.) KK véleményében mutatott rá, hogy fő szabály szerint súlyos az az eljárási jogszabálysértés, ami az ügy érdemére kihat. Mindig az adott ügy konkrét tényállásától függően dönthető el, hogy ilyen eset áll-e fenn, de van néhány olyan eljárási hiba, jogsértés, ami bizonyosan ebbe a körbe tartozhat, így pl. az ügyféli alapjogosultságok valamelyikének mellőzése, sérelme. A Kúria Kfv.IV.37.936/2015/8. számú határozatában kifejtette, nem annak van jelentősége, hogy az alperes érdemben más döntést hozott volna (azaz nemcsak ez minősül az ügy érdemére kiható jogszabálysértésnek), hanem annak van relevanciája, hogy vannak a közigazgatási eljárásnak olyan garanciális szabályai, amelyek figyelmen kívül hagyása értelemszerűen érinti az egész eljárás jogszerűségét, azaz érdemét. A közigazgatási eljárás garanciális szabályainak a figyelmen kívül hagyása (megsértése) az ügy érdemére kiható jogszabálysértést eredményez akkor is, ha egyébként a garanciális szabályok betartásával is ugyan azon közigazgatási döntést hozná meg a hatóság. Ezt fejtette ki a BH2017.K.8. számon közzétett eseti döntés is, mely szerint a közigazgatási eljárás garanciális szabályainak figyelmen kívül hagyása (megsértése) az ügy érdemére kiható jogszabálysértést eredményez akkor is, ha egyébként a garanciális szabályok betartásával is ugyanazon közigazgatási döntést hozná meg a hatóság. A Kp. a fenti ítélkezési gyakorlatot vette át, mert az alperesi határozat megsemmisítéséhez már nem az eljárási szabályszegés ügy érdemére kiható voltát követeli meg, hanem annak vizsgálatát, hogy az adott eljárási szabálysértés az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt-e [Kp. 85. § (1) bekezdésének c) pontja].
- [51] Az Ákr. 81. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a döntés tartalmazza az eljáró hatóság, az ügyfelek és az ügy azonosításához szükséges minden adatot a zártan kezelt és védett adatok kivételével, a rendelkező részt – a hatóság döntésével, a szakhatóság állásfoglalásával, a jogorvoslat igénybevitelével kapcsolatos tájékoztatással és a felmerült eljárási költséggel –, továbbá a teljes eljárásra történő áttérés esetén az áttérés okára, a megismerhetetlenné tett zártan kezelt és védett adatokkal együtt megállapított tényállásra, a bizonyítékokra, a szakhatósági állásfoglalás indoklására, a mérlegelés és a döntés indokaira, valamint az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölésére is kiterjedő indokolást.
- [52] Az Ákr. 81. §-ához fűzött Nagykommentár szerint a határozat csak akkor megalapozott és

jogszerű, ha az indokolásban foglalt ténybeli és jogi indokok a határozat rendelkező része szerinti hatósági döntést kellően alátámasztják (Legfelsőbb Bíróság Kf.IV.37.291/2004/2.). A hatóságnak olyan határozatot kell hoznia, amely önmagában törvényes, azaz megfelel az anyagi és eljárásjogi jogszabályoknak, továbbá az ügyfél és harmadik személy által is közérthető. Az alperes határozatának az indokolása jogsértő, ha a tényállása hiányos, a megállapításai alapját képező tények és bizonyítékok nem találhatók meg benne, melyből következően nem állapítható meg, hogy a rendelkezésnek mi az indoka (Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.035/2003/4.; 2.Kf.27.334/2003/4.; 2.Kf.27.191/2003/7.; 2.Kf. 27.099/2004/6.; 2.Kf.27.237/2004/2.; 2.Kf.27.274/2005/8.). Megalapozza a hatóság határozatának hatályon kívül helyezését, ha abból nem volt megállapítható, hogy a rendelkező rész mely tények és jogszabályok összevetésének indokán alapult (Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.239/2003/5.). A Ket. idején a bírói gyakorlat ugyanezen elvi álláspontokat követte: a joggyakorlat következetesen úgy érvelt, általános jogelv, hogy a közigazgatási határozat rendelkező részének és indokolásának összhangban kellett lennie (Legfelsőbb Bíróság Kfv.V.35.538/2009/5.; Kúria Kfv.III.35.425/2015/7.).

- [53] A Nagykomentár kiemeli azt is, hogy „[a] tényállás megállapítása mellett az indokolás fontos része a döntés alapjául szolgáló jogszabályhelyek pontos megjelölése, amit az Ákr. is megkíván. [...] a hatóságnak konkrétan meg kell jelölni azt, vagy azokat a rendelkezéseket, amelyeken a határozat nyugszik, amely jogszabályon vagy jogszabályokon a döntés alapul. [...] A bírói gyakorlat az Áe. óta úgy értelmezi a jogszabályok feltüntetésére vonatkozó hatósági kötelezettséget, hogy ha a határozat jogi indokolása csak az alkalmazott jogszabályok felsorolásából áll, a határozat indokolásában a jogszabályhelyek puszta felsorolása nem ad elegendő támpontot az ügyfélnek arra, hogy ügyében a hatóság e szabályokat milyen tartalommal alkalmazta. Az indokolás ilyenkor hiányos. [...] Mindezek feltüntetése az indokolásban azért nélkülözhetetlen, mert a hatóság csak így tud nyomatékot adni döntésének azáltal, hogy meggyőző erővel - különösen elutasító vagy kötelezettséget előíró határozatnál - fokozza az ügyféli önkéntes jogkövetést (Legfelsőbb Bíróság Kpkf.II.27.904/1999/3.; Kúria Kfv.II.37.551/2015/4.).
- [54] A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (3) bekezdésének b) pontja szerint a bíróság hivatalból veszi figyelembe a közigazgatási cselekménynek az ügyben nem alkalmazandó jogszabályi rendelkezésre alapítását.
- [55] A bíróság rámutat arra, hogy az alperes a perben támadott határozatának rendelkező része alapján a felperes részére a perbeli ingatlanon tapasztalt hulladék jogellenes gyűjtése miatt tiltotta meg ezt a tevékenységet azonnali hatállyal, továbbá emiatt sújtotta őt hulladékgazdálkodási bírsággal. Döntése indokolásában az előbbi rendelkezés jogszabályi alapjaként a Ht. 85. § a) pontját, utóbbi kapcsán pedig a Ht. 12. § (1) és (2) bekezdését jelölte meg. A határozat indokolása azonban nem tartalmaz erre vonatkozóan feltárt és/vagy megállapított tényállást, az annak alapját képező, az alperes által megjelenített tények és bizonyítékok nem állnak összhangban a határozat rendelkező részével és a határozat alapjaként megjelölt jogszabályhelyekkel.
- [56] A Ht. korábban már említett fogalommeghatározására tekintettel az alperes által megjelölt gépjárművek felperes általi tárolása ugyanis – szemben e kifejezésnek a hétköznapi szóhasználatban alkalmazott értelmével – önmagában nem jelenti azt, hogy a felperes hulladékgazdálkodási tevékenység keretében hulladékot „gyűjtött”. A Ht. értelmében e törvény alkalmazásában gyűjtés: a hulladék összegyűjtése hulladékkezelő létesítménybe történő elszállítás céljából; a gyűjtés magában foglalja a hulladék előzetes válogatását és előzetes

tárolását is; gyűjtő pedig: olyan gazdálkodó szervezet, amely a hulladékot a hulladékbirtokostól, illetve hulladékgazdálkodási létesítményekből összegyűjti, átveszi. Az alperes ezért jogszabálysértő módon azonosította a felperest a jelen ügyben a Ht. 2. § (1) bekezdésének 17a. pontja szerint gyűjtőként abból kifolyólag, hogy a jelen ügyben a felperes terhére a gyűjtői magatartás nem került megállapításra, az alperes által megállapított tényállás utalást sem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a felperes az alperes által hulladéknak minősített dolgokat hulladékkezelő létesítménybe történő elszállítás céljából „gyűjtötte” volna. A felperes alperes által állított magatartása így legfeljebb a hulladékbirtokos kategóriába lett volna sorolható, melyhez azonban a Ht.-nak az alperesi határozatban megjelölttől eltérő előírása társítandó.

- [57] Érdemi jelentőségű volt a perben a gyűjtés Ht. 2. § (1) bekezdésének 17. pontja szerint fogalmának értelmezése is. A jelen ügyben azonban az alperes annak a tisztázását is elmulasztotta, hogy az általa hulladéknak minősített gépjárművek (alkatrészekkel együtt) valóban annak minősülnek-e. Ezen túlmenően a fentiekben kifejtettek szerint az alperes nem tárta fel azt sem, hogy a gyűjtés jogszabályi fogalmának kimerítéséhez szükséges célt az alperes tekintetében megállapítható volt-e.
- [58] A hatóságot terhelő tényállás tisztázási kötelezettség teljesítése az alapul fekvő anyagi jogi tényállási elemek tükrében vizsgálható. A fentiekre tekintettel azonban az alperesi határozatban rögzített tényállás nincs összhangban a jogi indokolással, az alperes az általa megállapított tényállásból megalapozatlan jogi következtetéseket vont le. A hatóság így elmulasztotta a tényállást teljeskörűen feltárni és a releváns tényeket kétséget kizáró módon bizonyítani, mely kötelezettség a történeti tényállás pontos megállapítását és tisztázását, majd az alkalmazni kívánt jogszabályokban meghatározott törvényi tényállás elemeivel való megfeleltetését jelenti.
- [59] A hatékony jogvédelem és a felperes érdemi jogorvoslathoz való joga, valamint a tisztességes eljáráshoz való joga a jelen ügy kapcsán csak akként biztosítható, ha az alperes a fenti indokolási kötelezettségét is maradéktalanul teljesíti, hiszen csak ennek az alperesi döntésben megjelenített tartalma alapján lesz a felperes és a bíróság is abban a helyzetben, hogy az alkalmazott közigazgatási szankció jogszerűségét érdemben megítélje. A bíróság az alperest terhelő indokolási kötelezettséget a peres eljárásban nem pótolhatta, ez a hiányosság olyan lényegi eljárási hiba, mely a közigazgatási cselekmény érdemi bírósági felülvizsgálatát kizárja.
- [60] A felperes az eljárásjogi jogszabálysértésen túl anyagi jogi jogszabálysértésekre is hivatkozott. Ugyanakkor a fentiek okán mivel az alperesi határozattal szemben az ügy érdemére kiható, a tényállás tisztázásával kapcsolatos mulasztás és indokolásbeli hiányosság is megállapításra került, a bíróság a felperes anyagi jogi jogszabálysértésekre való hivatkozását érdemben nem vizsgálhatta.
- [61] Mindezekre figyelemmel a bíróság az alperes határozatát a Kp. 92. § (1) bekezdésének b) pontja alapján megsemmisítette és az alperes a Kp. 89. § (1) bekezdésének b) pontja alapján új eljárás lefolytatására kötelezte.
- [62] A megismételt eljárásban az alperesnek – amennyiben az eljárás lefolytatásának oka fennáll – a beszerzett bizonyítékokról (így a gépjármű tulajdonosok felé intézett felhívások eredménytelenségéről is) a felperest értesítenie kell, lehetőséget biztosítva számára annak megismerésére, valamint határidőt kell biztosítania arra vonatkozóan, hogy a felperes az észrevételeit és esetleges bizonyítási indítványait az alperes elé tárhassa. Ezt követően lesz az alperesnek lehetősége a történeti tényállás megállapítására és annak pontos megfeleltetésére a

törvényi tényállással. Az újabb, a felperest marasztaló döntés meghozatala esetén pedig a Ht. megsértett jogszabályhelyének pontos megjelölése mellett az alperesnek egyértelműen meg kell jelenítenie a felperesi mulasztás vagy tevékenység mibenlétét azzal, hogy összhangban kell lennie a döntés rendelkező részének és indokolásának, a hatóság által megállapított tényeknek és a határozat alapjául szolgáló jogszabályi előírásoknak. Az alperesnek a felperes felelősségének megállapítása esetén részletes és okszerű indokát kell adnia az alkalmazott jogkövetkezmény típusának és mértékének, melynek kapcsán a döntésnek maradéktalanul meg kell felelnie az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek.

- [63] A pernyertes felperes a pervesztes alperessel szemben perköltséget nem számított fel, így perköltség viseléséről a bíróságnak nem kellett határoznia.
- [64] Az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján megillető személyes illetékmentesség folytán a peres eljárás illetéke az állam terhén marad a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 102. § (1) és 83. § (1) bekezdése alapján.
- [65] Az ezen ítélettel szembeni fellebbezési lehetőséget a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Debrecen, 2024. július 3.

dr. Coghi Márk s. k.
a tanács elnöke

dr. Boda Zoltán s. k.
előadó bíró

dr. Kósa Mariann s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

[Handwritten signature]
kiadó